Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2012-307 d.d. 31 oktober 2012
(mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. W.F.C. Baars en mevrouw mr. J.W.M. Lenting, leden en mevrouw mr. F. Faes, secretaris)

Samenvatting

De geldverstrekker heeft boeterente in rekening gebracht bij het vervroegd aflossen van de hypothecaire geldlening. Consument is het niet eens met de hoogte van de in rekening gebrachte boeterente. De Commissie is van oordeel dat de bepaling met betrekking tot de boeterente voldoende duidelijk is en niet als onredelijk bezwarend kan worden aangemerkt. De vordering van Consument wordt afgewezen.

1. Procedure

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:
- het dossier van de Ombudsman Financiële Dienstverlening;
- het verzoek tot geschillenbeslechting van Consument;
- het verweerschrift van Aangeslotene;
- de repliek van Consument; en
- de dupliek van Aangeslotene.

De Commissie stelt vast dat tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening niet tot oplossing van het geschil heeft geleid en dat partijen het advies van de Commissie als bindend zullen aanvaarden.
Partijen zijn opgeroepen voor een mondelinge behandeling op 5 oktober 2012. Daar zijn partijen verschenen.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

2.1. Consument heeft bij Aangeslotene via een professionele tussenpersoon een hypothecaire geldlening (hierna: de geldlening) gesloten met een hoofdsom van € 240.000,- tegen een rente van 5,10% per jaar. De rentevastperiode loopt op 1 september 2013 af. Consument mocht jaarlijks 10% van het oorspronkelijke leningbedrag boetevrij aflossen.

2.2. Op 11 maart 2011 heeft Consument de geldlening volledig afgelost in verband met oversluiten van de geldlening naar een andere geldverstrekker. Aangeslotene heeft voor het tussentijds beëindigen van de geldlening een bedrag van € 7.689,60 aan vergoeding in verband met de vervroegde aflossing (boeterente) bij Consument in rekening gebracht. Consument heeft dit bedrag onder protest voldaan. Consument meent dat de door hem verschuldigde boeterente slechts € 5.779,74 bedraagt.

2.3. De resterende looptijd van de rentevastperiode bedroeg op het moment van algehele aflossing 2½ jaar. Bij het berekenen van de verschuldigde boeterente heeft Aangeslotene het dagrenterentepercentage gebruikt dat bij een rentevastperiode van één jaar hoort. Aangeslotene kent geen rentenotering voor een rentevastperiode van twee, drie en/of vier jaar; hetgeen uit de rentetabellen van Aangeslotene blijkt.

2.4. Op de rechtsverhouding tussen Aangeslotene en Consument zijn de Voorwaarden X Hypotheek van 19 maart 2007 (hierna: Voorwaarden) van toepassing. Artikel 6.4 van de Voorwaarden bepaalt het volgende:

6.4. Vergoedingsregeling

De vergoeding voor extra of algehele aflossing wordt berekend over het bedrag aan extra aflossing boven het vrijgestelde bedrag van 10% van de hoofdsom (zie hierboven onder 'Vrijstelling per kalenderjaar').

6.4.1 Hypotheken met een vaste rente

Bij hypotheken met een vaste rente wordt deze vergoeding als volgt vastgesteld. De vergoeding is gelijk aan de contante waarde van het verschil in de maandelijks verschuldigde bedragen aan rente en aflossing gedurende de resterende tijd van de lopende rentevastperiode, op basis van vergelijking van de huidige rente met de nieuwe rente.

Met huidige rente wordt bedoeld het voor de lening geldende rentepercentage.

Met nieuwe rente wordt bedoeld het dagrentepercentage voor soortgelijke nieuwe leningen (met eenzelfde rentevorm) met een rentevastperiode die overeenkomt met de resterende duur van de geldende rentevastperiode van de af te lossen lening. Als hiervoor geen rentenotering wordt gevoerd dan geldt de eerstvolgende op dat moment bij X (voor een soortgelijke hypotheek) gevoerde naast lagere (kortere) rentevastperiode, met een minimumduur van één jaar.

Als voor uw lening sprake is van een korting ten opzichte van de dagrente dan wordt met nieuwe rente bedoeld het dagrentepercentage met korting voor soortgelijke nieuwe leningen (met eenzelfde rentevorm) met een rentevastperiode die overeenkomt met de resterende duur van de geldende rentevastperiode van de af te lossen lening. Als hiervoor geen rentenotering wordt gevoerd dan geldt de eerstvolgende op dat moment bij X (voor een soortgelijke hypotheek) gevoerde naast lagere (kortere) rentevastperiode, met een minimumduur van één jaar.

De contante waarde wordt berekend over het af te lossen bedrag op basis van de dagrente (zonder korting).

Bij de bepaling van de vergoeding wordt het dagrentepercentage voor soortgelijke nieuwe leningen vastgesteld:

Bij extra aflossing op het moment van de extra aflossing en bij algehele aflossing veertien dagen vóór het moment waarop u tot betaling overgaat.

3. Geschil

3.1. Consument vordert dat Aangeslotene wordt veroordeeld tot vergoeding van € 1.909,86, zijnde het verschil tussen het door Aangeslotene in rekening gebrachte

bedrag aan boeterente en het bedrag aan boeterente dat volgens Consument zou zijn verschuldigd.

3.2. Aan deze vordering legt Consument ten grondslag dat de voorwaarden terzake van de boeterente onduidelijk zijn en dat op grond van artikel 6:238 lid 2 BW derhalve de voor Consument meest gunstige uitleg heeft te gelden. Daarnaast stelt Consument zich op het standpunt dat de genoemde bepaling moet worden aangemerkt als een onredelijk bezwarend beding als bedoeld in artikel 6:233 aanhef en sub a BW en dientengevolge dient te worden vernietigd.

3.3. Op de stellingen die Aangeslotene aan haar verweer ten grondslag legt wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. Beoordeling

4.1. De Commissie stelt vast dat tussen partijen niet ter discussie staat dat Consument een bedrag in het kader van de vervroegde aflossing van de geldlening (boeterente) is verschuldigd. Tussen partijen staat de hoogte van de boeterente ter discussie.

4.2. Artikel 6.4 van de Voorwaarden houdt in dat er een vergoedingsregeling geldt in het geval van extra of vervroegde aflossing. De te betalen vergoeding (boeterente) is gelijk aan de contante waarde van het verschil in de maandelijks verschuldigde bedragen aan rente en aflossing gedurende de resterende tijd van de lopende rentevastperiode, op basis van vergelijking van de huidige rente met de nieuwe rente. Met nieuwe rente wordt bedoeld het dagrentepercentage voor soortgelijke nieuwe leningen (met eenzelfde rentevorm) met een rentevastperiode die overeenkomt met de resterende duur van de geldende rentevastperiode van de af te lossen lening. Als hiervoor geen rentenotering wordt gevoerd dan geldt de eerstvolgende op dat moment bij Aangeslotene (voor een soortgelijke hypotheek) gevoerde naast lagere (kortere) rentevastperiode, met een minimumduur van één jaar.

4.3. Ten aanzien van de stelling van Consument dat de voorwaarden terzake van de boeterente niet duidelijk zijn, overweegt de Commissie als volgt.

4.4. Door ondertekening van de offerte/overeenkomst van geldlening wordt Consument geacht kennis te hebben genomen van de inhoud en de van toepassing zijnde Voorwaarden en daarmee akkoord te gaan. Consument wordt derhalve geacht kennis te hebben genomen van de inhoud van de Voorwaarden en dus van het feit dat aan vervroegde aflossing kosten zijn verbonden en op welke wijze de hoogte wordt vastgesteld.

4.5. De Commissie is van oordeel dat de in artikel 6.4 van de Voorwaarden geen onbruikelijk bepaling is in het kader van een hypothecaire geldlening. Tevens is de Commissie van oordeel dat de bewoordingen en strekking van de bepaling aan duidelijkheid niets te wensen overlaten. Bij enige onduidelijkheid over deze bepaling en dus de eventuele gevolgen van het vroegtijdig beëindigen van de geldlening, had het op de weg van Consument gelegen om daarover opheldering te vragen bij een tussenpersoon.

4.6. Daarbij merkt de Commissie nog op dat de door Aangeslotene gehanteerde rentetabellen en rentevastperiodes beschikbaar waren voor raadpleging door Consument; doch in ieder geval voor een tussenpersoon beschikbaar waren. Consument had zich daarom nader door een tussenpersoon kunnen laten informeren. De Commissie is van oordeel dat de wijze waarop de boeterente door Aangeslotene wordt berekend voldoende duidelijk was. Het niet opnemen in de voorwaarden van de diverse noteringen, die tussentijds kunnen wijzigen, is niet gebruikelijk. De vordering dient derhalve te worden afgewezen.

4.7. Met betrekking tot het beroep op artikel 6:233 aanhef en sub a BW overweegt de Commissie als volgt. Op grond van artikel 6:233 BW kan een beding in de algemene voorwaarden worden vernietigd indien het onredelijk bezwarend is. Het komt daarbij aan op de beoordeling van de eventuele onredelijk bezwarende gevolgen waaraan de boetebepaling Consument van de aanvang af blootstelt en dus niet slechts van die voor Consument nadelige gevolgen die zich in het gegeven geval ook daadwerkelijk hebben verwezenlijkt (HR 23 maart 1990, *NJ* 1991, 214).

4.8. Van een onredelijk bezwarend beding is naar het oordeel van de Commissie geen sprake. De Commissie is van oordeel dat hier niet alleen sprake is van een bepaald gebruikelijk maar ook in economisch opzicht gerechtvaardigd beding. Bij tussentijdse aflossing is een boeterente als de onderhavige immers bedoeld ter compensatie van eventueel renteverlies dat een geldverstrekker als gevolg van de voortijdige aflossing van de geldlening lijdt. Onderhavige geldlening wijkt hiervan in die zin niet af. Hierbij merkt de Commissie nog op dat het bepaalde in artikel 6.4 van de Voorwaarden aansluit bij het bepaalde in de Gedragscode Hypothecaire Financieringen. Daarbij neemt de Commissie in haar afweging mee dat van een ieder die een lening afsluit met een omvang als de onderhavige verwacht mag worden dat deze zich van te voren vergewist van de (on-)mogelijkheden op dit punt.

4.9. Dat Aangeslotene voor de berekening van de boeterente uitgaat van een rentevastperiode van één jaar is eveneens niet onredelijk bezwarend te noemen. Aangeslotene heeft tijdens de behandeling voldoende duidelijk gemaakt dat zij geen rentevastperiode van twee, drie en/of vier jaar hanteert, omdat er in de markt geen behoefte bestaat aan dergelijke rentevastperiodes met als gevolg dat het aantrekken van kapitaal door Aangeslotene hierop is afgestemd. De Commissie is van oordeel dat het aanbieden van bepaalde rentevastperiodes tot de beleidsvrijheid van Aangeslotene hoort. De Commissie kan dan ook niet in het rentebeleid van Aangeslotene treden. De wijze waarop de boeterente wordt berekend als mede de rentevastperiodes waren voldoende kenbaar voor Consument, althans voor zijn tussenpersoon. Consument had zich hierover nader kunnen laten adviseren.

4.10. Concluderend is de Commissie van oordeel dat artikel 6.4 van de Voorwaarden niet valt aan te merken als een onredelijk bezwarend beding in de zin van artikel 6:233 aanhef en sub a BW. Al het voorgaande leidt tot de conclusie dat de vordering van Consument moet worden afgewezen.

4.11. Alle overige door partijen ingebrachte stellingen en argumenten kunnen niet tot een ander oordeel leiden en zullen onbesproken blijven.

KiFiD
Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

5. Beslissing

De Commissie beslist als bindend advies dat de vordering van Consument wordt afgewezen.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak.